

Civiele Procespraktijk

Nr. 42 – december 2017

De volgende onderwerpen worden behandeld:

- [Meerdere eisers zijn niet altijd partijgetuigen in elkaars zaak](#)
- [Staat aansprakelijk voor schade bij terechte politie-inval](#)
- [Hoge Raad wijst reële proceskosten toe wegens bedrog](#)
- [Verjaringstermijn art. 7:23 lid 2 BW geldt ook voor bedrog](#)

Meerdere eisers zijn niet altijd partijgetuigen in elkaars zaak (HR 6 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2567)

- Drie beleggers procederen tegen hun bank, omdat die een fout heeft gemaakt bij het beheren van hun beleggingsportefeuille. Zij hadden ook ieder afzonderlijk kunnen procederen, maar vanuit kosten oogpunt besluiten zij samen op te trekken in één procedure. Uit dit arrest blijkt dat zij hierdoor niet worden benadeeld in hun bewijspositie. Volgens de Hoge Raad zijn de afzonderlijke eisers niet over en weer partijgetuigen: het gaat immers om geschilpunten die ook in afzonderlijke bedingen hadden kunnen worden berecht.

Staat aansprakelijk voor schade bij terechte politie-inval (HR 27 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2789)

- De politie treedt op basis van een gegronde verdenking een pand binnen en veroorzaakt daarbij schade aan de huurruimte. De huurder wordt vervolgens veroordeeld wegens drugsbezit. De verhuurder vordert van de Staat schadevergoeding op grond van het *égalité*-beginsel (het beginsel van gelijkheid voor de openbare lasten). De Staat beroept zich op eigen schuld van de verhuurder (art. 6:101 BW).
- In art. 6:101 lid 1 BW wordt bekeken wie welk deel van de schade heeft veroorzaakt. De schade wordt dan naar evenredigheid verdeeld. Er kan daarna nog een billijkheidscorrectie plaatsvinden. Lid 2 bepaalt dat bij schade aan een zaak die een derde in zijn macht had, omstandigheden die deze derde betreffen, worden *toegerekend* aan de benadeelde eigenaar. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever namelijk niet wil dat de aansprakelijke persoon er voordeel/nadeel van ondervindt dat hij een verhuurde zaak beschadigt.
- In een zaak als deze, ligt dat anders: uitgangspunt is dat schade aan zaken van een niet-verdachte verhuurder buiten diens normale bedrijfsrisico vallen en de Staat zijn schade daarom moet vergoeden. Daarmee verdraagt zich lid 2 niet.

Anders zou immers de overtreding van de huurder alsnog voor risico van de verhuurder komen. In gevallen als deze blijft lid 2 daarom buiten toepassing. De Hoge Raad komt daarmee terug van zijn *Wherestad*-arrest (HR 2 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ708).

Hoge Raad wijst reële proceskosten toe wegens bedrog (HR 15 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2366)

- Op advies van een makelaar sluiten twee tuinders een verkoopovereenkomst met A BV. De makelaar verzwijgt dat hij in werkelijkheid tevens belanghebbende bij A BV is. A BV vordert vervolgens in rechte nakoming van de koopovereenkomst. De tuinders riepen als verweer de vernietiging van de overeenkomst in wegens bedrog. Na jarenlang procederen, met inbegrip van twee cassatieprocedures, werd uiteindelijk geoordeeld dat het verweer van de tuinders slaagt.
- Vervolgens hebben de tuinders A BV en de makelaar gedagvaard teneinde de reële proceskosten van de eerdere procedures vergoed te krijgen.
- Volgens de Hoge Raad zijn beide vorderingen terecht toegewezen:
 - *Tussen procespartijen* is alleen ruimte voor een volledige vergoeding van proceskosten, indien aan de strikte maatstaf uit *Duka/Achmea* (HR 6 april 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV7828) is voldaan. Er zijn buitengewone omstandigheden vereist: misbruik van procesrecht of een onrechtmatige daad. Daarvan is pas sprake indien een vordering is ingesteld die gelet op de evidente ongegrondheid ervan achterwege had moeten blijven. Dit is slechts het geval indien de eiser zijn vordering baseert op feiten waarvan hij weet of behoort te weten dat zij onjuist zijn, of op stellingen waarvan hij op voorhand moest begrijpen dat deze geen kans van slagen hadden.
 - Deze strikte maatstaf geldt echter niet voor de makelaar, die *geen partij in de eerdere procedure* was. Hij is aansprakelijk voor de proceskosten die de tuinders hebben moeten maken in de procedure tegen A BV, indien die zijn veroorzaakt door onrechtmatig handelen (nl. het bedrog) van de makelaar.
- De Hoge Raad heeft op dezelfde dag bevestigd dat de strenge maatstaf ook geldt indien *een gedaagde* een evident onterecht *verweer* voert en daardoor zijn wederpartij op kosten jaagt (ECLI:NL:HR:2017:2360).
Voorts blijkt uit dat arrest dat een *eiswijziging ná cassatie en verwijzing* mogelijk is onder dezelfde excepties als bij de tweeconclusieregel.

Verjaringstermijn art. 7:23 lid 2 BW geldt ook voor bedrog (HR 17 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2902)

- In geval van *bedrog bij koop* zij men bedacht op de korte verjaringstermijn van twee jaar van art. 7:23 lid 2 BW. Deze geldt alleen voor op bedrog gebaseerde vorderingen die 'feitelijk gegrond' zijn op een gebrekkige prestatie. Naar het oordeel van de Hoge Raad valt dit af te leiden uit de wetsgeschiedenis en de ratio van art. 7:23 BW. Art. 7:23 leden 1-3 BW houden voor het begin van de verjaringstermijn, immers uitdrukkelijk rekening met het geval dat de verkoper opzettelijk een onjuiste indruk over de eigenschappen van de zaak heeft gewekt.

De nieuwsbrief Civiele Procespraktijk is bestemd voor correspondenten van de Sectie Cassatie van Ekelmans & Meijer Advocaten en voor andere geïnteresseerden, en verschijnt vier keer per jaar. Een ieder die zich wil abonneren op deze – gratis – nieuwsbrief, kan zich aanmelden op het adres cassatie@ekelmansenmeijer.nl. Ook afmeldingen kunnen aan dit adres worden gericht.

Voetnoten

- [HR 6 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2567](#); RvdW 2017/1058
- [HR 27 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2789](#); NJB 2017/2092
- [HR 15 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2366](#); RvdW 2017/949
- [HR 15 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2360](#); RvdW 2017/947
- [HR 17 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2902](#)